

venstva a Ch. K. svého př. Příslušníci naší obce zachovali mu zajisté čestnou památku.

V posledních dnech června 1916 přijelo zase 297 uprchlíků do okresu humpoleckého a nastala nutnost, by se souvěrci těchto ujali. R. 1918 započato s návratem uprchlíků do Haliče a Bukoviny, jichž pobyt, v celkovém počtu 724 osob, se stával stále nesnesitelnějším, neboť válečnými poměry se potravin nedostávalo a 9. května 1918 opustili poslední uprchlíci město a okres.

Dne 28. října 1918 vyhlášen v Praze za jásotu tisíců a tisíců samostatný a volný stát československý a tím padla poroba národa českého, 300 let trvající.

V H. oslaven tento významný akt teprve dne 29. října za povznesených radostných nálad veškerého obyvatelstva. Ž. o. konala na oslavu státu československého slavnostní bohoslužbu dne 7. listopadu 1918, předtím již dne 2. listopadu slavnostní schůzi představenstva, ve které př. p. dr. Lederer vzletlou řečí naznačil význam státního převratu a vyslovil naději, že i pro Židy nastane lepší budoucnost. V téže schůzi věnovalo představenstvo pro vdovy a sirotky po čs. legionářích 400 K. Skončená válka a nastalé příměří zavdaly p. starostovi podnět, vzpomínouti oběti ze středu naší ž. o., a sice jsou to pánové: Arnošt Kraus, MUC. Leo Haller, J. Müller ze H., J. Freund ze Zeliva, Hugo Pollak z Kejžlic, J. Bauer a G. Glückner z Herálce a J. Bondy z Lipnice.

Památka jejich uctěna byla zápisem do protokolu a povstáním členů představenstva se svých míst.

Dne 11. ledna 1920 vykonány nové volby, z nichž opětně vyšel jako př. p. JUDr. Ž. Lederer. V únoru 1922 resignoval p. dr. Lederer a když vzdor veškerému úsilí na této resignaci trval, zvolen 4. března 1922 př. Adolf Broek, náměstekem p. JUDr. Otto Posamentir.

Téhož r. provedena byla oprava synagogy a hřbi-

Windig-Jenikau.

Der Marktflecken Windig-Jenikau, zum politischen Bezirke Humpolec gehörig, liegt ungefähr auf dem halben Weg zwischen Humpolec und Iglau. Der Ort erreichte im vorigen Jahrhundert eine Einwohnerzahl von etwa 1000 Seelen, zählt aber heute bloß etwas über 800 Einwohner.

Eine jüdische Gemeinde existiert hier nicht. Bereits um das Jahr 1870 lebten im Orte nur noch 4 jüdische Familien; um die Jahrhundertwende hatte die letzte jüdische Familie Windig-Jenikau verlassen. Als letzter Rest der ehemaligen jüdischen Bevölkerung lebte hier noch bis zum J. 1920 ein Arzt jüdischer Abstammung.

1 km. hinter den wenigen Häusern der Ortschaft liegt hinter einer halbverfallenen Mühle der von

tova společnou prací s ch. k. nákladem asi 13.000 Kč. které opatřeny byly sbírkou mezi členstvem obce a mezi rodáky v cizině žijícími komanou.

Dne 26. listopadu 1922 konány nové volby, z kterých vyšel jako př. p. dr. Otto Posamentir, jako náměstek p. Žibřid Zajtschek.

R. 1923 přinesl naší obci chodník u synagogy, který zřídilo město H. na svůj náklad za částečného příspěvku ž. o. Dne 12. prosince 1923 skonal p. rb. M. Jedlinský (4. Tebet 5684) a pohřben byl dne 16. prosince t. r. na místním hřbitově.

Již v předcházejícím roce nastal značný pokles návštěv bohoslužeb, který se čím dále, tím více stupňoval. Příčiny toho zjevně jsou různé. Starší členové většinou odešli na věčnost a nástupci jejich a dorost o návštěvu synagogy nedbají, poněvadž většina pro neznalost hebrejšky čtení nemůže modlitbu sledovati. Zde se nejlip prokazuje, kam vede ztrnulost a zaostalost v náboženství, jediné reforma židovského vyznání a moderní bohoslužby jazykem národním, zde tedy českým, může zjednati žádoucí nápravu.

Dne 1. července 1924 nastoupil úřad rb. p. Benedikt Wedeleš.

Bývalý př. p. dr. Žibřid Lederer skonal dne 5. září 1924 (6. Elul 5684) a byl pohřben dne 7. září na zdejším hřbitově; se strany představenstva nepreonesl nikdo ani slovem poslední pozdrav zasloužilému př., který od 27. července 1902 do 4. března 1922 poctivě a nezištně obec spravoval.

Dne 3. ledna 1926 konané volby nepřinesly žádnou značnou změnu v představenstvu a př. zase zvolen dr. Otto Posamentir. Počet členstva stále klesá, čímž ovšem příspěvky členů stoupají a obec, aby uhájila potřebu pravidelnou, musí žádati jak členstvo, tak i humpolecké krajany v cizině žijící o dobrovolné příspěvky. Stav pro budoucnost je smutný a neudržitelný.

Větrný Jenikov.

hohen, dichten Bäumen überschattete jüdische Friedhof. Nur selten einmal kommt jemand aus der Umgebung, um die Gräber seiner Ahnen zu besuchen. So droht dem, von einer kaum 1 Meter hohen, teilweise bereits eingestürzten Mauer umgebenen, idyllisch gelegenen Friedhofe langsamer, aber sicherer Verfall.

Der Friedhof, dessen Gräber bis an die Wende des 17. Jht. zurückreichen, bietet mit seinen alten, von hohem Gras überwucherten Grabhügeln, die nirgends mit stilwidrigem Blumenschmuck versehen sind, ein einheitliches, ungemünzt reizvolles Bild.

Dr. Karl Blán, Trautenau.

Geschichte der Juden in Jechnitz.

Bearbeitet von
Rb. S. Löwi, Jechnitz.

Jechnitz (č. Jesenice) ist eine Bezirksstadt in der Hauptmannschaft Podersam, Böhmen, hat zirka 260 Nummern und zirka 1400 Einwohner. Jetzt wohnen hier 15 jüd. Familien. Früher waren hier mehrere Familien ansässig, aber in den letzten Jahren hat sich die Zahl der Familien teils durch Ableben der Familienhäupter, teils durch Hinwegziehen in größere Städte vermindert. Über die Entstehung der hiesigen K. G. ist Nachstehendes bekannt:

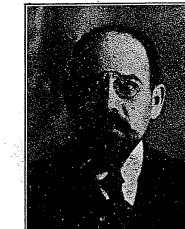
Bis zum J. 1850 wohnte in J. kein Jude, obzwar die Juden der umliegenden Ortschaften stets zu Anfang jeder Woche nach J. kamen und dort ihre Geschäfte erledigten. Rühmend verdient hervorgehoben zu werden, daß diese Geschäftsleute in J. im Gasthause „Zum grünen Baum“ bei der sehr liberalen Familie Heidler eine Heimstätte fanden, wo sie sich während der ganzen Woche aufhalten konnten, um dann vor Beginn des Sabbats wieder zu ihren Familien zurückzukehren. Im J. 1870 kaufte Lazar Kohn ein Häuschen in J. Nr. 92, wo er einen Handel mit Federn und Rohleder betrieb. Nun war der Bann gebrochen. Im Laufe der Jahre zogen mehrere jüd. Familien nach J. Die nächste jüd. K. G. war Petersburg, wo die Juden auch aus J. dem Gottesdienst beiwohnen konnten. Bald aber war die Zahl der jüd. Bevölkerung derart angewachsen, daß sie selbst eine Stube mieten, wo sie ihren Gottesdienst abhalten konnten, obzwar trotzdem einige noch den Gottesdienst in Petersburg besuchten. Es wurde hier ein Religionslehrer angestellt, der die Funktionen in der Betstube und in der Privatschule zu besorgen hatte. Ende der 70er Jahre war die Zahl der Juden bereits auf zirka 70 Familien einschließlich jener Juden gestiegen, die in den benachbarten Ortschaften wohnten und gerne ihr Scherflein zu den Bedürfnissen der Gemeinde beitrugen. Zu dieser Zeit erwarb die Gemeinde hier das Haus Nr. 191 und so übersiedelte die Synagoge in ein eigenes Heim, wo ein großes Zimmer

Nathan Löwi

Dr. Moritz Kohn

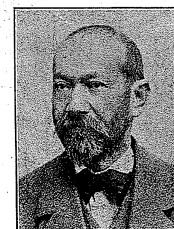

Dr. Hugo Kohn

Josef Abeles

auch Mitglied der Stadtvertretung. Der Energie uneres K. V. ist es zu verdanken, daß in finanzieller Beziehung Ordnung in der Gemeinde herrscht und das Haus, welches mit spärlichen Mitteln angekauft wurde, heute schuldenfreies Eigentum der Gemeinde ist. Besonders rühmend ist hervorzuheben, daß durch K. V. Abeles eine Sammlung von Spenden zur Renovierung unseres Gotteshauses eingeleitet wurde, so daß es jetzt einen sehr erfreulichen Anblick bietet. Allen Spendern, besonders dem Herrn K. V. gebührt der Dank der Gemeindeglieder. Während die verstorbenen Gemeindeglieder früher ihre Ruhestätte auf dem israel. Friedhofe in Dereisen fanden, befindet sich jetzt auf dem neuen Kommunalfriedhofe in J. eine Abteilung für Juden. Laut der behördlichen Abgrenzung gehören zum Sprengel der K. G. Jechnitz 20 Gemeinden. In vielen Gemeinden wohnen keine Juden und die andern zahlen wohl ihre Kultusbeiträge, kommen sonst aber mit der K. G. selten in Berührung. Während früher in den Ortschaften Petersburg und Scheles der Religionsunterricht von den jeweiligen Rb. erteilt wurde, findet der Unterricht bloß in der Schule in J. statt, da sowohl in Petersburg als auch in Scheles keine Schüler mehr vorhanden sind.

Rb. Josef Neu

Rb. Sal. Löwi

als Synagoge eingerichtet wurde. Im J. 1893 wurde bei der Konstituierung der Gemeinden in Böhmen Jechnitz als K. G. bestätigt. Der erste Rb. war Eduard Schulhof, dann folgten verschiedene Namen. Mein Vorgänger war Josef Neu (1901—1908). Ich bin seit 1908 bis heute hier im Amte. Als Mitbegründer der Gemeinde nenne ich Jakob Kauders. Zur Zeit der Konstituierung war JUDr. Philipp Schnei-